

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

РЕПКО І.П., ОДАРЧЕНКО В.І., ЗАДОРЖНЯ Я.І. Гуманізація освітнього процесу в умовах воєнного стану: нормативний аспект	159
РЕШКО В.Й., ГОРВАТ М.В. Особливості розвитку творчого мислення учнів початкової школи	161
РОЗМАН І.І., ВОНЧАК Я. В. Інформаційно-комунікаційні технології: чинник підвищення якості освіти	164
РОЗМАН І.І., ГАРАГОНІЧ І.В. Адаптація молодого педагога до роботи в школі: методичні засади	166
РОЗМАН І.І., МАРИНА І.І. Інноваційні підходи до підготовки педагогів у контексті реформування системи вищої освіти	168
РОЗМАН І.І., ЧОПЕЙ М.І. Підготовка вчителів початкових класів до використання ігрових технологій	169
РУСИН А. Theoretical basis of teaching lexical material of senior school learners at the english language lessons	171
РЯБЕЦЬ Д.В. Педагог як фасилітатор інноваційного освітнього процесу	173
СИМОНЯН В. В. Етапи розвитку етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу	175
СІДОР Ю.І., ТОВКАНЕЦЬ Г.В., КОСТИНСЬКА О.В. Принципи національно-патріотичного виховання дітей в українській початковій школі	177
СОФЛКАНИЧ І. М., ПИНЗЕНИК О. М. Аналіз моделі оновлення розвивального середовища ЗДО	179
СОЧКА О. М., ПИНЗЕНИК О. М. Компоненти інноваційної компетентності керівника закладу освіти	181
СУХАРЮК О.І., КОБАЛЬ В.І. Історичні особливості розвитку закладів позашкільної освіти Закарпаття кінця ХІХ – початку ХХ ст.	183
ТЕЛИЧКО В. Ю. Можливості технології «Квест» під час вивчення студентами іноземних мов	185
ТОВТИН А.І., ЛІБА О.М. Технологія «Створення ситуації успіху»: теоретичний аналіз	187
ТОМПА-БАЧКОВ Є. Т., ЛАЛАК Н. В. Професійна мобільність учителя: сутність дефініції	189
ТРИФАНОВА Д. А., БРИЖАК Н. Ю. Формування культури спілкування молодших школярів в освітньому процесі	191
ТЯГУР В.М. Переваги інтегрованого курсу «Дизайн і технології» для розвитку технологічної освіти у початковій школі	193
ФЕЛЬЦАН І.М., СУЧКОВА О.А. Комбінована наочність як ефективний засіб формування лексичної компетентності учнів старшої школи	195
ФЕНЦИК О. М. Теоретико-методичні засади професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів до комунікативно-мовленнєвого учнів	197
ФЕНЦИК О. М., РЕПЯНЧИН О.Л. Педагогічні засади формування читацької грамотності молодших школярів	200
ФЕНЦИК О.М., СТЕПАНЮК Б.Ю. Мовленнєвий розвиток здобувачів початкової освіти на уроках української мови: зміст та основні його напрями	202
ФЕНЦИК О. М., ШУХ М.А. Формування творчих здібностей молодших школярів на уроках мовно-літературної освітньої галузі	204
ФІЗЕР В.С. Формування педагогічного артистизму майбутнього вчителя музичного мистецтва	206
ФІЗЕШ О.Й. Діяльність закладів професійної освіти в Закарпатті (50-80 рр. ХХ століття)	208
ХОМА О. М. Інноваційні тенденції у методиці викладання мовно-літературної освітньої галузі	210

Література

1. Словник іншомовних слів / уклад.: С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. Київ: Наукова думка, 2000. 680 с.
2. Головань М. С. Компетенція та компетентність: порівняльний аналіз понять. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційних технологій*. 2011 (8). С. 224–233.
3. Печерська Г. О. Професійні ціннісні орієнтації вчителів. *Психологічні науки: зб. наук. праць*. 2013. Т. 2. Вип. 10. С. 252–257.
4. Лук'янова Л. Б. Освіта дорослих: короткий термінологічний словник / авт. упор. Л. Лук'янова, О. Аніщенко. Ніжин, Вінниця: ПП «М. Лисенко», 2014. 108 с.
5. Рішення Конституційного суду №10-рп/99 від 14.12.1999р. URL: <https://cutt.ly/kGVkMDW>.

УДК [37.015.311:351.858:172.15-052]:373.3/.5(477)(043.2)

СІДОР Ю.І., ТОВКАНЕЦЬ Г.В.

Мукачівський державний університет

КОСТИНСЬКА О.В.

Відокремлений структурний підрозділ

«Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж

Мукачівського державного університету

ПРИНЦИПИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

У сучасному світі чи найважливішою ознакою є любов до Батьківщини. Всюди відбуваються битви, війни, хтось хоче відібрати собі певну частину землі (місто\країну\...), не задумуючись над тим, які біди та нещастя все це приносить народу. На превеликий жаль, наразі відбувається війна між Україною та Росією. Якби люди не любили свій край, не оберігали б його, не цінували все те, що вони мають, то будь-хто зміг би прийти і сказати: «це наша земля!» і не було б війни, але так як багато воїнів століттями вели боротьбу за нашу державу, гідно померли за наш спокій, то ми не в змозі забути це, ми не маємо права. Зараз ми тримаємося та разом боремося за мир та за нашу Україну. Коли б нам з дитинства не прививали любов та шану до рідної землі, то ми б просто втекли закордон і байдуже ставилися до того всього що наразі відбувається.

Національно-патріотичне виховання базується на таких принципах (рис. 1):

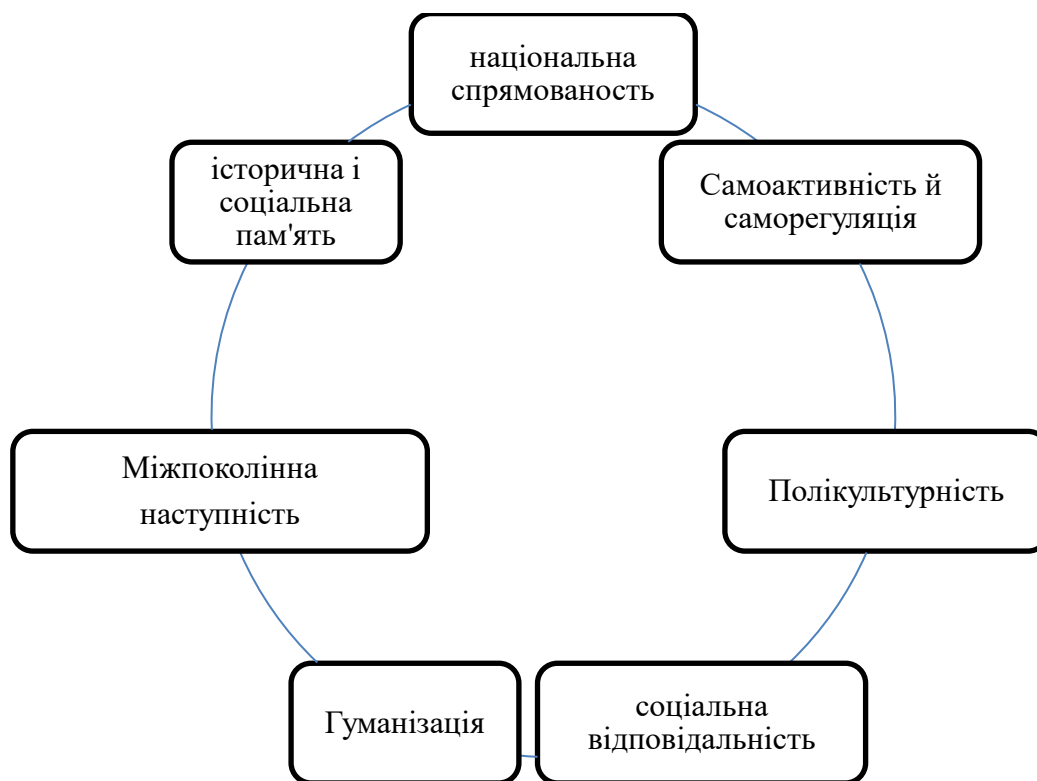

Рис. 1. Принципи національно-патріотичного виховання

Конкретизуємо їх:

принцип національної спрямованості – формування національної самосвідомості та любові до Батьківщини;

принцип самоактивності й саморегуляції - створює громадянську позицію особистості, здатність до критичності та самокритичності;

принцип полікультурності – інтегрованість української культури в європейський простір;

принцип соціальної відповідності – готовність до захисту України, взаємодія національно-патріотичного виховання з реальною соціальною ситуацією;

принцип історичної та соціальної пам'яті – збереження культурно-історичної спадщини українців;

принцип міжпоколінної наступності – зберігає для іншого покоління зразки української культури;

принцип гуманізації – увага на особистості як вищій цінності.

Патріотичне виховання в школі спрямоване на донесення до учнів інформації щодо національної культури та духовності, виховання дітей як патріотів своєї Батьківщини, формування у них ідей та поглядів, діяльності, яка б приносила користь рідному краю. Національне виховання це система поглядів. Традицій, звичаїв, які були створені впродовж віків українським народом. В основі даного твердження є передача дітям соціального досвіду, успадкування ними духовних цінностей українського народу. Метою патріотичних почуттів є гордість за Україну та її історію в свідомості кожної людини. «Патріотизм-серцевина людини, основа її активної позиції»,- сказав

Василь Сухомлинський[1]. З ним не можна не погодитися, адже як можна вирости, жити, працювати в країні, яку не любиш і за яку не готовий віддати власне життя. Для того щоб національно-патріотичне виховання було добре утворено у свідомості дітей, в ньому мають брати участь батьки, педагоги, заклади культури.

Патріотичне виховання присутнє на уроках української мови. Тут потрібно звертати особливу увагу на милозвучність та багатство української мови, зароджувати у дітей любов до України, мотивувати їх на вивчення рідної мови та пояснювати роль української мови як державної. Як казав наш Кобзар, відомий український письменник Тарас Шевченко: «Свою Україну любіть. Любіть її... Во время люте. В останню тяжкую минуту. За неї Господа моліть» [2].

Важливо виховувати це покоління так, щоб не потрібно було оглядатися за тими, хто б пішов захищати свій рідний край, щоб всі горою стояли за Україну, її мир та спокій, щоб українців було далеко чути за нашу багату мову.

Література

1. Патріотичне виховання, вислів В. О. Сухомлинського. URL : <https://svitlychok.wixsite.com/svetlychok/patvuh>
2. В. Сосюра «Любіть Україну» слайд 15 – вислів Т. Г. Шевченка. URL: <https://naurok.com.ua/v-sosyura-lyubit-ukra-nu-2095.html>
3. Національно-патріотичне виховання. Управління освіти, культури, молоді і спорту Чопської міської ради. URL:<https://chop-osvita.gov.ua/nacionalnopatriotichne-vihovannya-11-50-25-28-02-2019/>
4. Національно-патріотичне виховання молодших школярів. URL : <https://naurok.com.ua/nacionalno-patriotichne-vihovannya-molodshih-shkolyariv-57372.htm>

УДК 373.2:37.015.3:159.954-047.44(043.2)

СОФІЛКАНИЧ І. М., ПИНЗЕНИК О. М.
Мукачівський державний університет

АНАЛІЗ МОДЕЛІ ОНОВЛЕННЯ РОЗВИВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗДО

Одним з пріоритетних завдань управління закладу освіти є проектування, моделювання та створення середовища, яке відповідає вимогам сучасних змін в освіті, що зумовлені підвищенням якості надання освітніх послуг. Стратегічним керівником створення розвивального середовища є директор закладу освіти у співпраці з учасниками освітнього процесу.

Визначальним фактором створення предметного, природного та соціального середовища є дитина, яка потребує максимальних можливостей для ефективного розвитку та саморозвитку. Саме у процесі організації навчання, виховання та розвитку дитини формується ефективна модель розвивального середовища закладу дошкільної освіти.

Поняття «середовищного» підходу в організації освітнього процесу активно висвітлюється у працях педагогів, психологів та методистів з ХХ століття. Організації середовища надається важлива роль у педагогічній теорії прагматизму Дж. Дьюї, теорії вільного виховання М. Монтесорі,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>